

Mgr. Jan Pšenička, Mimeoevropské kultury v zrcadle vybraných operních libret 18. století. Pokus o typologii, Praha 2016

Pan magistr Jan Pšenička si vybral pro svoji diplomovou práci velmi obtížné téma z dějin hudby, respektive evropské opery 17. a 18. století, s cílem analyzovat libreta přinášející exotický žánr a zobrazující mimoevropské, zvláště v dané době přitahující jihoamerické a středoamerické kultury. Jde o problematiku neobyčejně významnou v rámci současného bádání o tomto období raného novověku, zahrnující jak „pohled na druhého“ a jeho evropskou reprezentaci, tak možný tah osvícenské propagandy promítající do „nedotčené kultury“ představu ideální vlády či společnosti kontrastující s evropským „morálním úpadkem“, či poukazující na zidealizovaného „dobrého divocha“. Relativně známé je bádání na tomto poli na základě filozoficko-politických či ekonomických spisů, kritiky západní civilizace pomocí idealizace Persie či Číny (Montesquieu, Quesnay atd.), nebo studium četných dobových cestopisů a zeměpisných encyklopedií. V oblasti hudby a operních libret však autor přichází s novým a inspirativním pohledem a jeho dílo získává už tímto faktem na nesporném významu.

Jako vedoucí práce musím navíc vyzdvihnout naprosto samostatný, pečlivý a aktivní přístup pana magistra Pšeničky ke zvolenému badatelskému záměru, v němž se odrážejí jeho profesní zkušenosti, vědecké schopnosti a rozsáhlé znalosti. Vidíme to dobře již na delším úvodním textu, v němž autor velice fundovaně představuje problematiku operních žánrů a libret v 17. a 18. století především v hudebních „velmocích“ Itálii a Francii a osvětluje čtenáři téma „exotických“ libret a „exotismu“. V hlavní části pak rozebírá známé a pro daný exotický žánr typické Rameauovy *Les Indes Galantes* a veřejnosti možná méně familiérní opery Vivaldiho a Grauna, jejichž hlavním hrdinou je aztécký vládce Montezuma. Právě Graunova opera přináší posun ve využití obrazu aztécké vlády k propagaci osvícenství a k promítnutí autora libreta – Fridricha II. – do Montezumy. Nelze si v této chvíli nepřipomenout jiné „propagandistické“ dílo pruského krále konzultované s osvícenským filozofem, Voltairem, *Antimachiavelliho*. Právě rozbor a srovnání využití exotických motivů v těchto libretech s poukázáním na jejich možné působení na diváka a tudíž na fungování dobové propagandy je nesporným přínosem autorova výzkumu. Tuto problematiku doprovází ještě exkurz do díla dalšího skladatele, do exotismu v Händelových operách a jeho srovnání se závěry předešlého bádání.

Práce pana Pšeničky je kromě odborných kvalit navíc psána velmi čtivě a krásným jazykem. Některé pasáže analytické části sice působí více popisně než analyticky, nicméně z jejich závěrů jsou jasné výsledky a myšlenkové posuny. Oceňuji rovněž rozsáhlost prostudovaného materiálu a široké jazykové znalosti autora.

Diplomovou práci pana magistra Pšeničky považuji za velice přínosnou a zdařilou, k obhajobě ji doporučuji a hodnotím známkou ***výborně***.

PhDr. Martina Ondo Grečenková, PhD.